

Poročilo o pregledu rastišč gorskega narcisa (*Narcissus poeticus*) na travnikih v občinah Cankova in Rogašovci v letu 2019

Pregledala in izdelala:
Mojca Podletnik, naravovarstvena nadzornica

Grad, maj 2019

UVOD.....	3
1. NAMEN RAZISKAVE	3
2. METODE POPISA RASTIŠČ GORSKEGA NARCISA.....	4
3. REZULTATI PREGLEDA RASTIŠČ NARCIS NA TRAVNIKIH PO KATASTRSKIH OBČINAH IN PARCELNIH ŠTEVILKAH.....	6
4. ZAKLJUČEK in VARSTVENE SMERNICE	14
5. PRILOGA 1.....	16

SEZNAM KRATIC

EŠ	Evidenčna številka
ID	Identifikacijska številka
JZ KPG	Javni zavod Krajinski park Goričko
k.o.	Katastrska občina
KPG	Krajinski park Goričko
NV	Naravna vrednota
parc. št.	Parcelna številka
UL	Uradni list
ZRSVN	Zavod RS za varstvo narave

UVOD

Gorski narcis (*Narcissus poeticus* L. subsp. *radiiflorus*) je rastlinska vrsta iz družine narcisovk (Amaryllidaceae). Vrsta je v Pravidniku o uvrstitvi rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (UL RS, št. 82/02 in 42/10) zaradi ogroženosti opredeljena za ranljivo vrsto (kategorija V) in je zavarovana rastlinska vrsta po Uredbi o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (UL RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14).

V preteklih desetletjih je bila splošno razširjena na zahodnem delu Krajinskega parka Goričko (v nadaljnjem besedilu: KPG). Vse od začetka 70. let prejšnjega stoletja, ko so na celotnem območju Goriškega pričele izvajati agrooperacije, se je število rastišč narcis začelo naglo zmanjševati. Vlažne travnike z gorskim narcisom so osušili z izgradnjo melioracijskih jarkov in regulacijo potokov. Intenziteta rabe travnikov se je povečala, pričeli so se intenzivno gnojiti. Nekatere travnike so lastniki spremenili v njive, spet drugi so se zarasli z grmovjem in gozdnim drevjem. K zmanjševanju rastišč je pripomogla tudi urbanizacija, saj so bili v preteklosti številni tudi pozidani.

V skladu s **Programom dela Javnega zavoda Krajinski park Goričko za leto 2019** v okviru 2. cilja (*Ohranjeno ugodno stanje kvalifikacijskih Natura 2000 vrst in HT ter nahajališč zavarovanih vrst*) ter nalogo 2.1.d (*Spremljanje stanja habitatov in nahajališč drugih kvalifikacijskih Natura 2000 vrst (netopirji, metulji), zavarovanih vrst rastlin (grmičasti dišeči volčin, gorski narcis, močvirski svišč) in živali (vodne ptice, ptice kmetijske krajine, bober), stanja krajine ter izvajanje varstvenih ukrepov za izboljšanje ohranitvenega stanja*) je bil opravljen pregled rastišč gorskega narcisa v občinah **Cankova in Rogašovci**. Podatke o lokalitetah rastišč hrani JZ KPG.

1. NAMEN RAZISKAVE

Namen pregleda oz. raziskave travnikov z rastišči narcis v 2019 je bil:

- Pregledati in popisati znana rastišča gorskega narcisa na zahodnem delu KPG, ki jih je leta 2010 popisala Marjeta Bagola, ponovitev popisa pa opravil Gregor Domanjko (v celoti leta 2014; delno v letih 2013, 2015 in 2017).
- Pogovoriti se z lastniki ali najemniki travnikov in sadovnjakov, kjer uspevajo narcise o za ohranjanje narcis primernem načinu rabe teh površin.
- Zbrane podatke (podrobno poročilo v pdf in .shp obliki) posredovati Zavodu RS za varstvo narave, OE Maribor, kjer jih bodo lahko uporabili kot strokovno podlago pri izdaji soglasij za posege v prostor na območju rastišč narcis.
- Zbrane podatke (podrobno poročilo v pdf obliki) posredovati občinama Cankova in Rogašovci.
- Rezultate popisa v obliki prispevka objaviti na spletni strani KPG in na ta način informirati splošno in zainteresirano javnost.

2. METODE POPISA RASTIŠČ GORSKEGA NARCISA

Metoda popisa je bila podobna kot v preteklih popisih, pri čemer se je na vsaki znani lokaciji rastišča gorskega narcisa preštelo posamezne cvetoče ali odcvetele rastline gorskega narcisa. V primeru, da je bila gostota cvetočih rastlin izjemno visoka, je podana ocena številčnosti glede na primerljiv kvadrant.

V letu 2019 sta bila ob popisu številčnosti rastlin ocenjena ohranjenost rastišča in identificirani dejavniki ogrožanja. Zaradi lažjega terenskega dela in poročanja je bila vsakemu rastišču določena ID številka, ki je ustrezno zabeležena tako v rezultatih popisa kot v prostorski bazi.

Ohranjenost rastišča je bila ocenjena ob pregledu rastišča in je na podlagi strokovne ocene podana v štirih kategorijah:

Tabela 1. Kriteriji za določitev kategorije ohranjenosti rastišča gorskega narcisa

Kategorija ohranjenosti rastišča	Kriteriji za določitev kategorije
Zelo neugodno	- rastišče več ne obstaja zaradi urbanizacije ali spremembe rabe (npr. premene v njive)
Neugodno	- rastišče ni primeren habitat za narcise zaradi prezgodnje košnje, obsežnega gnojenja in prepogoste košnje - na rastišču vidni znaki intenzivne rabe, kot je visoka gostota nitrofilnih vrst (npr. regrat, topolistna kislica) ali prevlada trav
Ugodno	- rastišče ohranjeno kot ekstenziven travnik ali visokodebelni sadovnjak - raba rastišča ni pretirana – gnojenje le z organsko snovjo, število košenj v skladu s tipom travnika
Zelo ugodno	- rastišče zelo primeren habitat za narcise, pri katerem se raba vsaj delno prilagaja razvojnemu krogu narcis - ekstenzivni in vrstno bogati travniki ali visokodebelni sadovnjaki, v katerih se število narcis povečuje ali ostaja visoko

Pregled je bil opravljen na v preteklih popisih evidentiranih rastiščih. Pri tem so bili uporabljeni ortofoto posnetki z nahajališči narcisnih travnikov iz leta 2017 (slika 1). Popis je bil izveden med **25. aprilom** in **17. majem 2019** v štirih sklopih. Višek cvetenja narcis je bil okoli 5. maja, vendar zaradi deževnega vremena popisa ni bilo mogoče v celoti izvesti v času viška cvetenja.

Slika 1. Pregledano območje rastišč gorskega narcisa

3. REZULTATI PREGLEDA RASTIŠČ NARCIS NA TRAVNIKIH PO KATASTRSKIH OBČINAH IN PARCELNIH ŠTEVILKAH

Obiskanih in pregledanih je bilo **49 znanih lokalitet** v katastrskih občinah **Večeslavci, Pertoča, Korovci, Gerlinci** in **Cankova**. Podrobnejši rezultati popisa so predstavljeni tabelarično (tabela 2). Ena lokaliteta (k.o. Korovci, parc. št. 994) je bila leta 2014 preorana v njivo in ni bila več del pregleda. Ob pregledu nahajališč je bilo slučajno najdenih šest novih lokalitet rastišč (ID 1, 4, 5, 13, 55, 56).

Gorski narcis je bil zabeležen na **47 lokalitetah** od **skupno 56 popisanih** lokalitet. Na 9 lokalitetah, kjer narcise niso bile evidentirane, je bila ena ob popisu pokošena (ID 34), ena v celoti zaraščena v gozd (ID 8), ena spremenjena v ograjen nasad aronije (ID 26), preostale so bile bodisi intenzivno rabljene travniške površine ali s spremenjeno rabo (ID 3, 43).

Na lokacijah z gorskim narcisom je bilo zabeleženih od 1 do več kot 1000 rastlin, ki so rasle posamič ali v šopih. Povečini so rasle na travnikih, ki so redno košeni ali v visokodebelnih sadovnjakih. Skupaj je bilo po oceni evidentiranih več kot **5300 cvetočih rastlin**. Na nekaterih travnikih ob reki Kučnici gorski narcis raste na le robovih travnikov kot posledica gnojenja teh travnikov s strani najemnikov, zaradi česar se narcise pojavljajo le tam, ker je količina gnojenja z gnojnico manjša.

V prilogi 1 tega poročila so slikovno prikazane lokalitete nahajališč gorskega narcisa v letu 2019.

Tabela 2. Rezultati pregleda rastišč gorskega narcisa v letu 2019 (zaradi varovanja rastišč so nekateri atributi zakriti)

k.o. Večeslavci, občina Rogašovci

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Večeslavci		Travnik	8.5.2019	-	16	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019
	Večeslavci		Travnik	8.5.2019	0	4	Z del	manj ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- mokrotren travnik
	Večeslavci		Travnik	8.5.2019	0	0	/	manj ugodno	zaraščanje	- travnik v letu 2018 bi bil košen
	Večeslavci		Travnik	8.5.2019	-	7	osrednji del	ugodno	prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019

k.o. Pertoča, občina Rogašovci

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Pertoča		travnik	8.5.2019	/	68	skrajni JZ del	neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019
	Pertoča		visokodebelni sadovnjak	8.5.2019	> 500	> 1000	razpršeno	zelo ugodno	/	- NV EŠ 7401 - od leta 2017 v upravljanju JZ KPG

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Pertoča		travnik	8.5.2019	8	10	skrajni S del	neugodno	zaraščanje	- del rastišča zaraščen z drevjem
	Pertoča		travnik	8.5.2019	0	0	-	kritično	zaraščanje	- zaraščeno v gozd
	Pertoča		visokodebelni sadovnjak	8.5.2019	18	20	razpršeno	neugodno	zaraščanje	- travnik v letu 2018 bi bil košen

k.o. Gerlinci, občina Cankova

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Gerlinci		visokodebelni sadovnjak, travnik	10.5.2019	58	24	razpršeno	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	
	Gerlinci		travnik, visokodebelni sadovnjak	10.5.2019	10	29	osrednji del	manj ugodno	zaraščanje	- v l. 2018 ni bil košen
	Gerlinci		visokodebelni sadovnjak	10.5.2019	31	< 60	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
	Gerlinci		travnik	10.5.2019	-	8	razpršeno	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019
	Gerlinci		travnik	8.5.2019	25	0	-	neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Gerlinci		travnik	8.5.2019	< 300	> 200	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	
	Gerlinci		travnik	17.5.2019	< 200	3	J del	neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- sosed pove, da jih je manj kot v preteklosti
	Gerlinci		travnik	17.5.2019	> 400	> 60	J del	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
	Gerlinci		visokodebelni sadovnjak	17.5.2019	> 70	> 60	J del	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
	Gerlinci		travnik	8.5.2019	1	0	/	neugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- intenzivna površina
	Gerlinci		visokodebelni sadovnjak	17.5.2019	> 500	> 200	razpršeno	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
	Gerlinci		travnik	17.5.2019	150	> 60	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
	Gerlinci		travnik, visokodebelni sadovnjak	17.5.2019	150	> 25	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
	Gerlinci		travnik, sadovnjak	17.5.2019	< 100	38	razpršeno	neugodno	prezgodnja košnja	- dele rastišča pokosijo kljub vedenju, da narcisam to ne ustreza, ker je del dvorišča

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Gerlinci		visokodebelni sadovnjak	10.5.2019	-	9	JV del ob gozdu	neugodno	gnojenje, zaraščanje	- evidentiran šele l.2019
	Gerlinci		travnik	10.5.2019	-	8	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019

k.o. Korovci, občina Cankova

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Korovci		travnik	8.5.2019	> 200	> 400	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
	Korovci		travnik	8.5.2019		> 350	Z in V del	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- narcise manjkajo v osrednjem delu travnika
	Korovci		travnik/nasad jagodičevja/gozdni rob	8.5.2019	0	0	-	zelo slabo	sprememba rabe (nasad), gnojenje in pogosta košnja	- v letu 2016 spremenjen v nasad aronije
	Korovci		travnik	8.5.2019	> 300	> 500	razpršeno	zelo ugodno	sprememba obstoječe rabe	
	Korovci		travnik	8.5.2019	> 250	> 500	razpršeno	zelo ugodno	sprememba obstoječe rabe	
	Korovci		visokodebelni sadovnjak	8.5.2019	> 250	> 150	razpršeno	zelo ugodno	sprememba obstoječe rabe	- lastniki varujejo narcise, - pravijo, da jih je v 2019 manj zaradi vremenskih pogojev

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	Število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Korovci		travnik	8.5.2019	> 110	> 230	razpršeno, največ JV del	ugodno	prepogosta košnja in gnojenje	
	Korovci		brajde	8.5.2019	8	13	razpršeno	ugodno	prepogosta košnja in gnojenje	
	Korovci		travnik	8.5.2019	140	> 70	S in osrednji del	ugodno	prepogosta košnja in gnojenje	
	Korovci		travnik	8.5.2019	2	0	-	neugodno	prepogosta košnja in gnojenje	intenziviran travnik
	Korovci		travnik	8.5.2019	pokošen	pokošeno	-	zelo neugodno	prezgodnja košnja	
	Korovci		travnik	8.5.2019	> 80	< 80	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	
	Korovci		visokodebelni sadovnjak	8.5.2019	> 450	> 850	razpršeno	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
	Korovci		brajde in ograda	8.5.2019			razpršeno	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
	Korovci		travnik	8.5.2019	59	> 90	SZ del	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	
	Korovci		travnik	8.5.2019	pokošen	13	osrednji del	ugodno		
	Korovci		gozdni rob	8.5.2019	/	13	S in osrednji del	neugodno	gnojenje	- spiranje hranil z njive
	Korovci		travnik	8.5.2019	0	10	V in osrednji del	neugodno	gnojenje in prepogosta košnja	- intenziven travnik - možno izpiranje hranil z njiv

	Korovci		travnik in vis. sadovnjak	8.5.2019	> 150	> 200	Z del	ugodno	gnojenje	- uspevajo samo v vis. sadovnjaku
	Korovci		visokodebelni sadovnjak	8.5.2019	/	0	-	neugodno	sprememba rabe	
	Korovci		travnik	8.5.2019	5	0	-	neugodno	gnojenje	- intenziven travnik
	Korovci		travnik	8.5.2019	14	12	SV del	ugodno	gnojenje	
	Korovci		travnik	8.5.2019	> 170	> 100	razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	
	Korovci		travnik	8.5.2019	6	24	razpršeno	ugodno	gnojenje	
	Korovci		travnik	8.5.2019	8	10	skrajni S rob	neugodno	gnojenje	- intenziven travnik
	Korovci		travnik	25.4.2019	> 600	287	razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- NV EŠ 29
	Korovci		travnik	25.4.2019	> 300	72	razpršeno	neugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- NV EŠ 29

k.o. Cankova, občina Cankova

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Cankova		travnik	25.4.2019	> 300	> 250	razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- NV EŠ 29

ID*	k.o.	parc. št.*	Rastišče	Datum popisa	število cvetočih rastlin		Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
					leta 2017	leta 2019				
	Cankova		travnik	8.5.2019	19	17	SZ del	neugodno	gnojenje	- uporabnik travnika pove, da ga ne gnoji in ne kosi pred 2/2 junija ravno zaradi varstva narcis; - močna pregnojenost posledica izpiranja iz njiv nad travnikom, ki so v lasti državljana Avstrije, ki redno gnoji njivske površine
	Cankova		travnik	8.5.2019	8	16	skrajni J del	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	
	Cankova		visokodebelni sadovnjak, brajde	8.5.2019	> 200	> 450	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	

4. ZAKLJUČEK in VARSTVENE SMERNICE

V primerjavi s pregledom rastišč narcis v letu 2017 je bilo leta 2019 skupno evidentiranih več rastlin gorskega narcisa. Med pregledom travnikov je bile evidentiranih novih šest (6) lokalitet rastišč. Razloga za večje število evidentiranih narcis sta vsaj dva:

- na večini rastišč je bil pregled opravljen v višku cvetenja,
- ugodni vremenski pogoji – topel in suh mesec marec, kar je zaustavilo rast drugih travniških rastlin (predvsem trav) oz. so te intenzivno rasle šele v drugi polovici aprila v času padavin, kar je zmanjšalo kompeticijo narcis ter ugodni vlažnostni pogoji za rast narcis.

Za dokončno sklepanje, ali je večje število evidentiranih rastlin, rezultat zgoraj navedenih dejavnikov ali dejanskega izboljšanja rabe rastišč, kar se odraža v večjem številu rastlin, je nujno nadaljnje spremljanje stanja rastišč v prihodnjih letih s spremljanjem ohranjenosti rastišč.

Na štirih lokalitetah gorski narcis ni bil zabeležen, kar je glede na druge znake (prisotnost nitrofilnih vrst, gostota travne ruše itd.) posledica neprimerne rabe rastišča. Gnojenje travnika in neprimerna raba travnika z mulčanjem ali prezgodnjo košnjo negativno vplivata na ohranjenost rastišča in abundanco narcisa. Prezgodnja košnja pred semenjenjem povzroča izčrpavanje čebulic in postopno izginjanje narcis. Načini rabe rastišč narcis v preteklosti niso poznani, zato je težko natančno sklepati in dokončno zaključevati o razlogih, ki vplivajo na pojavljanje gorskega narcisa na obiskanih lokalitetah. Sodeč po popisih v preteklih letih in popisu ohranjenosti rastišča na pojavljanje narcisa vplivajo tudi med sezonska nihanja.

Na podlagi rezultatov popisa in opažanj na terenu se za ohranitev rastišč narcis spodbuja:

- **k obisku lastnikov travnikov in visokodebelnih sadovnjakov** za namene izboljšanja upravljanja rastišč tudi s strani predstavnikov lokalnih skupnosti z namenom ohranjanja naravne dediščine lokalnih skupnosti in možnosti naravoslovne ponudbe za obiskovalce,
- **k vključitvi v kmetijsko-okoljsko podnebna plačila** (KOPOP) v operacijo Posebni traviščni habitati (HAB) z omejitvijo gnojenja in časom košnje, v kolikor je vključitev v operacijo sploh mogoča (območje Natura 2000 Goričko),
- **iskanje systemske rešitve za dolgoročno varstvo obstoječih rastišč in obnovo degradiranih rastišč** tudi s strani lokalnih skupnosti in drugih sektorjev za ohranjanje naravne dediščine in
- **izvajanje aktivnosti za ozaveščanje in promocijo ohranjanja gorskih narcisov**, s čimer lastnike ali uporabnike rastišč spodbujamo k narcisam prijaznejši rabi rastišč.

Medtem ko vključevanje v ukrepe KOPOP temelji na prostovoljni odločitvi lastnika in traja za najdlje 5 let, ta ukrep ne zagotavlja dolgoročnega ohranjanja narcis. Narcis je zavarovana vrsta in je v skladu s 160. členom Zakona o ohranjanju narave (UL RS, št. 96/04, 61/06 –Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14) uničevanje rastišč prekršek, za katerega je predvidena globa.

Dolgoročno ohranjanje rastišč je mogoče zagotoviti z odkupom rastišč ali dolgoročnim (najmanj 10-letnim) pogodbenim varstvom, sklenjenim z lastnikom rastišča. Pri upravljanju naj sodelujejo različni deležniki (RS, upravljavec ZO, lokalne skupnosti in lokalna društva).

JZ KPG s soglasjem lastnika travniškega sadovnjaka od l. 2015 upravlja z NV Pertoča – rastišče narcis (EŠ 7401) in na kateri so zaradi ciljno naravnih ukrepov (za varstvo gorskega narcisa) že vidni pozitivni rezultati s povečanjem evidentiranih rastlin gorskega narcisa. K ciljem varstva pripomorejo tudi promocijske aktivnosti. Leta 2017 je JZ KPG dvema lastnikoma visokodebelnih sadovnjakov z rastiščem narcis podelil naziv »Skrbnik narave« z namenom izrekanja javne pohvale njihovim prizadevanjem za ohranjanje gorskega narcisa ter posledičnim povečanjem zavedanja o pomenu ohranjanja rastišč tudi med drugimi lastniki rastišč v KPG.

Stanislava Dešnik,
direktorica
Javni zavod Krajinski park Goričko

5. PRILOGA 1

ID 1

ID 2

ID 3

ID 4

ID 5

ID 6

ID 7

ID 9

ID 10

ID 11

ID 12

ID 14

ID 15

ID 17

D18

ID 21

ID 22

ID 23

ID 24

ID 25

ID 26

ID 27

ID 28

ID 29

ID 30

ID 31

ID 32

ID 35

ID 37

ID 38

ID 39

ID 40

ID 41

ID 42

ID 45

ID 46

ID 47

ID 48

ID 49

ID 50

ID 51

ID 52

ID 53

ID 54